

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2021-12-18

Programmanus

av Heidi Liekola

Moikka ja tervetuloa kuuntelemaan ruotsinsuomalaisille yläkoululaisille suunnattua UR:n ohjelmaa *Ajankohtaista suomeksi*. Minä olen Heidi Liekola ja tämän ohjelman teemana on joulu seuraavin aihein:

Keittiömestari arvioi Suomen ja Ruotsin jouluruokaperinteitä Villasukat on joulumarkkinoiden vakiotuote

Keittiömestari arvioi Suomen ja Ruotsin jouluruokaperinteitä

Joulupöytäperinne on yksi ero Suomen ja Ruotsin juhlakaudessa. Suomessa perinneruokia syödään nimenomaan kotona joulunpyhinä, kun taas Ruotsissa runsaat joulunantimet kuuluvat ravintoloidenkin juhlakauteen. Molemmissa maissa työskennellyt keittiömestari Ina Niiniketo pääsi Ruotsin vuosinaan osaksi joulupöydän valmistelua.

Ina Niiniketo, keittiömestari

Tuli kyllä hyvin paljon lihapullia pyöritettyä. Tilattiinkohan me 600 kiloa lihaa, pelkästään lihapullia varten. Ja niitä tehtiin tota... Alettiin syyskuussa tekemään niinku marraskuuta varten. Ja sit pakastettiin ja oli lainapakkaset jossain, minne niitä lähetettiin sitten.

Suomalaiseen jouluun kuuluvat uunissa paistettavat laatikot, kuten porkkana-, lanttu ja perunalaatikko. Kalaruuat ovat puolestaan molempien maiden joulumenyssä. Niinikedon mukaan Ruotsissa kaikkea on montaa sorttia, niin myös jälkiruuissa.

Ina Niiniketo, keittiömestari

Sahrami on tosi semmoinen jouluinen mauste Ruotsissa. Ja täällähän se on ehkä just Ruotsin kautta alkanut tulle, että sahramia käytetään jouluruuissa. Ja meillä on sitten taas luumuhilloa ja kaikki tällaiset kuivahedelmäkeitot. Ja karkithan on iso juttu Ruotsissa. Se karkkivalikoima on aina julbordissa ihan valtava. On konvehteja, keksejä ja karkkeja. Mut riisipuurohan on molemmilla. Eiks Ruotsissa

joulupöytä
julbord
juhlakausi
fästsåsong
perinne
tradition
joulunpyhä
julhelg
valmistella
förbereda
pyöritellä
rulla
lainapakkasen
lånefrys
lanttu
kålrot
jälkiruoka
efterrätt
luumuhillo
plommonsylt, -
marmelad
kuivahedelmä
torkad frukt
valikoima
sortiment, urval
runsaus,
yltäkylläisyys
överflöd

oo tää Ris á la Malta, mikä ei sitten taas Suomessa oo. Siellä on taas sitä runsautta ja enemmän ja kaikkea vähän lisää.

Niinikedon omasta joulupöydästä on turha etsiä laatikoita tai lihapullia.

Ina Niiniketo, keittiömestari

Jouluna meillä on aina kaviaaria ja ostereita. Se on se meidän juttu. Ja mätiä. Mätiä on aina paljon. Ja juustot on ehkä semmoinen, mikä on aina. Mut ei tehdä mitään jälkiruokia, ei tehdä joulutorttuja eikä myöskään lussebulleja.

mäti
rom
joulutorttu
jultårta (bakelse)

Villasukat on joulumarkkinoiden vakiotuote

Ruotsinsuomalaiset joulumarkkinat houkuttelevat kävijöitä perinteisillä joululeivonnaisilla. Tukholman suomalaisen seurakunnan markkinoilla vapaaehtoistyöntekijä Maria Lohtander asettelee talkoovoimin tehtyjä tuotteita esiin.

Maria Lohtander

Karjalanpiirakat menee ensimmäisenä. Ja lanttulaatikko. Lanttulaatikko on laatikoista suosituinta. Porkkanalaatikoita meillä yleensä niinku on pisimmän ajan myynnissä.

Monien ruotsinsuomalaisten joulumarkkinoiden vakiotuotteena on vuodesta toiseen myös villasukat.

Maria Lohtander

Villasukkaa tehdään, villasukkia ostetaan, villasukkia pidetään. Mä ajattelen itseänikin, niin mä pidän villasukkia, mun lapset pitää villasukkia. Minun vanhin tytär pitää villasukkia aina, ohuista langoista neulon hänelle. Ihan koko talven ajan pitää kengässä villasukkaa, puuvillasukan asemesta.

Minä luulen, että ihmiset, jotka tulee markkinoille niin nimenomaan halua ostaa käsitöitä. Se pitää olla kotitekoista, että kaupastahan saa teollisuudella tehtyjä ihan miten paljon tahansa, että se on ihan eri juttu kun se on käsintehty. Siitä ihmiset, monet maksaakin ihan mielellään kotitekoisesta, käsintehdystä, kaikki on niinku erilaista.

Mikä merkitys näillä joulumarkkinoilla yleisemmin on?

houkutella
locka
kävijä
besökare
leivonnainen
bakverk
seurakunta
församling
vapaaehtois-
työntekijä
volontär
talkoot
arbetslag,
grannhjälp
vakiotuote
standardprodukt,
basvara
villasukat
yllestrumpor
neuloa
sticka
käsintehty
handgjord
kotitekoinen
hemgjord
teollisuus
industri
asemesta
i stället för

Maria Lohtander

Tänne tullaan tapaamaan toinen toisiaan, että ehkä jopa sovitaan treffit, että nähdään markkinoilla. Ja sitten jutella ja tavata toisiaan ja puhuu suomea.

Joulumusiikkia

Lopuksi musiikkia suomalaiselta pop-duolta nimeltä Otos. Joulun yltäkyläisyyteen kantaaottavan kappaleen nimi on Rosolli.

Tämä oli vuoden viimeinen jakso. Hyvää joulua ja kuullaan ensi vuonna!